

Cilt/Volume: 4

Sayı/Issue: 2

Aralık/December 2015

BÜEFAD

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

Uluslararası Hakemli Dergi

BARTIN UNIVERSITY
JOURNAL
OF FACULTY OF
EDUCATION

International Refereed Journal

ISSN 1308-7177

2015-4

2

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

BARTIN UNIVERSITY JOURNAL OF FACULTY OF EDUCATION

ISSN:1308-7177

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ / INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL

Cilt/Volume: 4, Sayı/Issue: 2, Aralık/December 2015

Sahibi

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Adına
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Dekan)

Editör

Yrd. Doç. Dr. Sedat BALLYEMEZ

Alan Editörleri

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ
Doç. Dr. Necati HIRÇA
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN
Yrd. Doç. Dr. Harun ER
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA

Yabancı Dil Sorumlusu

Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN

Yayıma Hazırlık

Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ

Sekretarya

Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU

Teknik Sorumlular

Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI

İletişim

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi
74100 BARTIN – TÜRKİYE
e-posta: bufad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BÜEFAD), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Owner

On Behalf of Bartın University Faculty of Education
Prof. Firdevs GUNES (Dean)

Editor

Asst. Prof. Sedat BALLYEMEZ

Field Editors

Prof. Cetin SEMERCI
Assoc. Prof. Necati HIRCA
Assoc. Prof. Nuriye SEMERCI
Asst. Prof. Ayse Derya ISIK
Asst. Prof. Ayla CETIN DINDAR
Asst. Prof. F. Gizem KARAOGLAN YILMAZ
Asst. Prof. Gulsun SAHAN
Asst. Prof. Harun ER
Asst. Prof. Neslihan USTA
Asst. Prof. Sinem TARHAN
Asst. Prof. Suleyman Erkam SULAK
Asst. Prof. Sureyya GENC
Asst. Prof. Yilmaz KARA

Foreign Language Specialist

Asst. Prof. Ozge GUN

Preparing for Publication

RA. Arzu CEVIK
RA. Omer KEMIKSIZ

Secretary

RA. Hasan Basri KANSIZOGLU

Technical Assistants

Asst. Prof. Ramazan YILMAZ
RA. Baris CUKURBASIS

Contact

Bartın University Faculty of Education
74100 BARTIN – TURKEY
e-mail: bufad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın University Journal of Faculty of Education (BUJFED) is a international refereed journal that is published two times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

Kapak: Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI – Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL

Dizin / İndeks

ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı, EBSCOHOST, Index Copernicus, Proquest Education Journals Database, Modern Language Association, Citefactor, The Directory of Research Journal Indexing, Open Academic Journal Index, Ulrich's Periodicals Directory

YAYIN DANIŞMA KURULU / EDITORIAL ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Hayati AKYOL	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ALKAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ	Adıyaman Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet ARIKAN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Safure BULUT	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Recai DOĞAN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan KAPLAN	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Aziz KILINÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet KIRKILIÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ÖZBAY	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet SABAN	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. M. Fatih TAŞAR	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yavuz TAŞKESENİGİL	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Cemal TOSUN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin TURAN	Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mimar TÜRKKAHRAMAN	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Selma YEL	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Bahri ATA	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Eyyup COŞKUN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Erol DURAN	Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga GÜYER	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Emine KOLAÇ	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Neşe TERTEMİZ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Kubilay YAZICI	Niğde Üniversitesi

BU SAYININ HAKEMLERİ / REFEREES OF THIS ISSUE

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim BİLGİN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Nergüz BULUT SERİN	Lefke Avrupa Üniversitesi
Doç. Dr. Adnan KARADÜZ	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Osman ALAKUŞ	Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe OKVURAN	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Berna CANTÜRK GÜNHAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Cemal TOSUN	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Cihan ÖZDEMİR	Yunus Emre Enstitüsü
Doç. Dr. Çiğdem KILIÇ	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz Beste ÇEVİK KILIÇ	Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Duygu Piji KÜÇÜK	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Erdal TATAR	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma ŞAŞMAZ ÖREN	Celal Bayar Üniversitesi
Doç. Dr. Fatime BALKAN KIYICI	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Gizem SAYGILI	Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan DEMİRCİOĞLU	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Gülsen ÜNVER	Ege Üniversitesi
Doç. Dr. H. Elif DAĞLIOĞLU	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Hünkâr KORKMAZ	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Kasım YILDIRIM	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Altan KURNAZ	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Barış HORZUM	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa BAŞARAN	Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa KURT	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuzhan KILDAN	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer ADIGÜZEL	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Salih Zeki GENÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Sevgi KINGİR	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Soner Mehmet ÖZDEMİR	Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Şebnem Kandil İNGEÇ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Tazegül DEMİR ATALAY	Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga ERDOĞAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga KABACA	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Türkay Nuri TOK	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Yavuz ERİŞEN	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Yusuf CERİT	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Yücel ÖKSÜZ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Zarife SEÇER	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet YIKMIŞ	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aslıhan OSMANOĞLU	Trakya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aynur PALA	Celal Bayar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bekir Necati ALTIN	Niğde Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Emrullah YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Erol BARIN	Hacettepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Esen ERSOY	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Esin ERGÜN	Karabük Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cansel KADIOĞLU	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gülce COŞKUN ŞENTÜRK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gürcan UZAL	Namık Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gürsoy MERİÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hülya KUTU	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin EŞ	Sinop Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlker CIRIK	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlknur GÜVEN	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kemal Zeki ZORBAZ	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kemalettin PARLAK	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. M. Hülya ÜNAL KARAGÜVEN	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet BİLGİN	Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE	Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Onur CESUR	Maltepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neslihan BAY	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nurhan ÖZTÜRK GEREN	Sinop Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YİRCİ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sadet MALTEPE	Balıkesir Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Safiye ASLAN	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Seçil Eda KARTAL	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sefa DÜNDAR	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SOYDAN	Mevlana Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SULAK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sevan NART	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sibel SADİ YILMAZ	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Songül GİREN	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Süleyman GÖKSOY	Düzce Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şenay YAPICI	Amasya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tuncay Yavuz ÖZDEMİR	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yasemin KIYMAZ	Ahi Evran Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz TONBUL	Ege Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Özge ELİÇİN	Uludağ Üniversitesi
Dr. Hayriye Tuğba ÖZTÜRK	Ankara Üniversitesi

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Firdevs GÜNEŞ		
Başlık ve Zihni Yönlendirme <i>Title and Guiding Mind</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000131232	290-305
Belgin BAL İNCEBACAK		
Müzedede Drama: Heykel ve İmgelem Kavramı <i>Drama at the Museum: The Concept of Sculpture and Imagination</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000222	306-318
Özgür EROĞLU		
Eğitim Fakültesi Mezunu Müzik Öğretmenlerinin Armoni Bilgi ve Becerilerine İlişkin Görüşleri <i>Faculty of Education Graduate Music Teachers' Opinions on their Harmony Knowledge and Skills</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143436	319-330
Yeliz ÇELEN		
İlköğretim Öğretmenlerinin Matematiğe Yönelik Tutumlarının Öğretmen Özellikleri Açısından İncelenmesi <i>Review of Primary School Teachers' Attitude towards Mathematics in the Framework of their Teaching Features</i>	Doi: 10.14686/buefad.01263	331-343
Melike YAVUZ TOPALOĞLU - Fatime BALKAN KIYICI		
Fen Bilimleri Programlarının Karşılaştırılması: Türkiye ve Avustralya <i>Comparison of Science Curriculum: Turkey and Australia</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000266	344-363
Cafer ÇARKIT – Adnan KARADÜZ		
Ortaokul Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Bağlamında Yazma Becerisi Öğretimi Üzerine Öğretmen Görüşleri <i>Teachers' Perceptions in Teaching Writing Skills in the Context of Middle School Authorship and Writing Skills Course</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000137223	364-381
Oğuz DİLMAÇ – Cihan İNANÇ		
Sınıf Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Öz Yeterlik Düzeyleri <i>The Self-Sufficiency Levels of Classroom Teachers about Visual Arts Course</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000254	382-400
Ayşe Belgin AKSOY – Hurşide Kübra ÖZKAN		
Çocukların Bilişsel Tempoları İle Sosyal Problem Çözme Becerilerinin Bazı Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi (Kırklareli İl Merkezi Örnekleme) <i>Examination of Children's Cognitive Tempo and Social Problem-Solving Skills Regarding Some Demographic Characteristics (A Sample Study of Kırklareli City Centre)</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136006	401-417
Feyza GÜN – Hilal BÜYÜKGÖZE		
Araştırma Görevlilerinin Bireysel Gelişim İnişiyatifinde Özyeterliğin Rolü <i>The Role of Self-Efficacy on Personal Growth Initiative among Research Assistants</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000139086	418-432

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Ali KIRKSEKİZ - Mehmet UYSAL – Onur İŞBULAN - Özcan Erkan AKGÜN		
Mübin KIYICI – Mehmet Barış HORZUM		
Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine Eleştirel Bir Bakış: Problemler, Beklentiler ve Çözüm Önerileri <i>A Critical View to School Experience and Application of Teaching Courses: Problems, Expectations and Solution Suggestions</i>		433-451
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000250	
F. Ceyda ÇINARDAL - Levent ÇINARDAL – Binali ÇATAK		
Mesleki Müzik Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Eğilimleri <i>Critical Thinking Tendency of Students at Higher Education Institutions Providing Professional Music Education</i>		452-465
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000240	
Güngör KESKİNKILIÇ YUMUŞAK		
Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Ve Mesleğe Yönelik Tutumları <i>Reflective Thinking Tendencies of Preservice Teachers and their Attitudes towards the Teaching Profession</i>		466-481
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000206	
Ensar AYDIN - Süleyman Erkam SULAK		
Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Değer” Kavramına Yönelik Metafor Algıları <i>Metaphor Perception of Prospective Primary School Teachers for “Value” Concept</i>		482-500
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000148420	
Abdullah Çağrı BİBER – Ziya ARGÜN		
Matematik Öğretmen Adaylarının Tek ve İki Değişkenli Fonksiyonlarda Limit Konusunda Sahip Oldukları Kavram Bilgileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi <i>The Relations Between Concept Knowledge Related to the Limits Concepts in One and Two Variables Functions of Mathematics Teachers Candidates</i>		501-515
	Doi: 10.14686/buefad.26967	
Arzu ÖZYÜREK – Fatih AKÇA		
Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Oyuncak Profillerinin İncelenmesi <i>An Examination of the Toy Profiles of the Children with Mental Deficiency</i>		516-529
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000142122	
Aysun DOĞUTAŞ		
Cultural Intelligence Level of Turkish Teacher Candidates in Globalized World <i>Küreselleşen Dünyada Türk Öğretmen Adaylarının Kültürel Zekâ Seviyeleri</i>		530-547
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000131990	
Ali SICAK – Mehmet BAŞÖREN		
Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Motivasyonlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bartın Örneği) <i>An Investigation of High School Students Academic Motivation in Related to Various Variables (Bartın Samples)</i>		548-560
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000239	
Songül GİREN – Emre DURAK		
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyuncak Kavramına İlişkin Metaforik Algıları <i>Early Childhood Education Teachers’ Metaphors about Toy Concept</i>		561-575
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143590	
Erdal TATAR		
Bir Kimyasal Problem Çözme Tekniği: Stokiyometrik Haritalama <i>A Chemical Problem Solving Technique: Stoichiometric Mapping</i>		576-585
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000138529	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Yavuz ERİŞEN - Fazilet YAVUZ BİRBEN - Hatun SEVGİ YALIN - Pinar OCAK	
Üstün Yetenekli Çocukları Fark Edebilme ve Destekleme Eğitiminin Öğretmenler Üzerindeki Etkisi <i>The Awareness and Support Training for Gifted Children: The Impact on Teachers</i>	586-602
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000137872	
Ahmet AKIN – Mehmet BAŞÖREN	
Algılanan Empatik Öz-Yeterlik ve Sosyal Öz-Yeterlik Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliği <i>The Validity and Reliability of Turkish Version of the Perceived Empathic and Social Self-Efficacy Scale</i>	603-610
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000235	
Ercan ATASOY – Neslihan UZUN – Berna AYGÜN	
Dinamik Matematik Yazılımları ile Desteklenmiş Öğrenme Ortamında Öğretmen Adaylarının Teknolojik Pedagojik Alan Bilgilerinin İncelenmesi <i>Investigating Pre-service Teachers' Technological Pedagogical Content knowledge in Learning Environment Supported by Dynamic Mathematics Software</i>	611-633
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143622	
A. Oğuzhan KILDAN – Berat AHİ	
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bilimsel Çalışmalara Yönelik Okuma Alışkanlıkları <i>Reading Habits of Scientific Studies For Pre-School Teachers</i>	634-650
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000251	
Tuncay CANBULAT - Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ - Fatma ERDOĞAN – Ayşe YEŞİLOĞLU	
Sınıf Öğretmeni Adaylarında Empatik Eğilim Düzeyi ve Geleceğe Dönük Beklenti <i>The Level of Hopelessness and Empathic Tendency of a Group of Class Teacher Candidates</i>	651-665
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145067	
Nail İLHAN - Yakup DOĞAN – Özge ÇİÇEK	
Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının “Özel Öğretim Yöntemleri” Dersindeki Yaşam Temelli Öğretim Uygulamaları <i>Preservice Science Teachers' Context Based Teaching Practices in “Special Teaching Methods” Course</i>	666-681
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143534	
Rıza SALAR – Ümit TURGUT	
Implementing Differentiated Instruction on Pre-Service Physics Teachers: Agendas <i>Fizik Öğretmen Adaylarına Farklaştırılmış Öğretimin Uygulanması: Ajandalar</i>	682-695
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136908	
Fadime KOÇ DAMGACI - Yeliz KAYA - Rafet GÜNAY	
David Fetterman’ın Değerlendirme Modeli: Yetkilendirme Değerlendirmesi <i>David Fetterman’s Evaluation Model: Empowerment Evaluation</i>	696-710
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000139306	
Sinem ATIŞ – Mustafa ARSLAN	
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dilsel Becerilerin Gelişimine Etkisi Bakımından Ders Materyallerinin Önem Derecelerinin Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) İle Belirlenmesi <i>Determining the Importance Level of Teaching Materials by Using Analytic Hierarchical Process (AHP) in Terms of Their Influence Over the Development of Language Skills in Teaching Turkish as a Foreign Language</i>	711-726
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136908	
Gökmen ARSLAN	
Psikolojik İstismar Ölçeği (PiÖ) Geliştirme Çalışması: Ergenlerde Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi <i>Development Psychological Maltreatment Questionnaire (PMQ): Investigating Psychometric Properties in Adolescents</i>	727-738
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000146983	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Fatma SUSAR KIRMIZI – Ceren SAYGI		
Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Algıları <i>Elementary Teacher Candidates' Self-Efficacy Perceptions towards Using the Creative Drama Method</i>		739-750
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000144840	
Burçin GÖKKURT – Tuğba ÖRNEK - Fatih HAYAT – Yasin SOYLU		
Öğrencilerin Problem Çözme ve Problem Kurma Becerilerinin Değerlendirilmesi <i>Assessing Students' Problem-Solving and Problem-Posing Skills</i>		751-774
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145637	
Soner DOĞAN – Celal Teyyar UĞURLU - Orhan KAYA		
Okul Yöneticilerinin Etik Liderlik Davranışlarının Öğretmenlerin Algı ve Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi <i>Evaluation of School Administrators' Ethical Leadership Behaviors According Teachers' Perceptions and Opinions</i>		775-789
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145818	
Cemil KIRIM – Necati HIRÇA		
Lise Öğrencilerinin Kişisel Hijyen ve Temizlik Alışkanlıklarının Fen Okur-Yazarlığına Göre Değerlendirilmesi <i>The Evaluation of High School Students' Personal Hygiene Habits Based on Science Literacy</i>		790-802
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000138700	

Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri ve Mesleğe Yönelik Tutumları

Güngör KESKİNKILIÇ YUMUŞAK, Yrd. Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi
gyumusak@konya.edu.tr

Öz: Bu çalışmada öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi incelenmiştir. Bu çerçevede, 1. Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ve mesleğe yönelik tutumları ne düzeydedir? 2. Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır? 3. Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri bölümlere göre farklılaşmakta mıdır? 4. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır? 5. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları bölümlere göre farklılaşmakta mıdır? 6. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ile yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında bir ilişki var mıdır? sorularına yanıt aranmaya çalışılmıştır. Araştırma, 2010-2011 bahar döneminde genel ve ilişkisel tarama modelleri kullanılarak Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesinde okuyan son sınıf öğrencilerinden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğiliminde olduklarını göstermektedir. Bununla birlikte kızların yansıtıcı düşünme eğiliminde erkeklere göre daha yüksek puanlar adıkları belirlenmiştir. Yansıtıcı düşünme eğilimlerinin bölümlere göre farklılaştığı da araştırmanın diğer sonuçları arasındadır. Ayrıca araştırma sonunda öğrencilerin tutum puanlarının ortalama düzeyde olduğu, tutum puanları ile yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yansıtıcı düşünme, öğretmenlik mesleği, hizmet öncesi eğitim, tutum, eğilim

Reflective Thinking Tendencies of Preservice Teachers and their Attitudes towards the Teaching Profession

Abstract: The aim of this study is to determine the correlation between current tendency towards reflective thinking of preservice teachers and their attitudes toward teaching profession. For the examination of the correlation, the answers of the following questions are analysed. 1. What is the level of preservice teachers' tendency towards reflective thinking and attitudes toward teaching profession? 2. Is gender a determinant for the tendency towards reflective thinking? 3. Is gender a determinant for the attitudes towards the teaching profession? 4. Does the field of study affect the tendency towards reflective thinking? 5. Does the field of study affect the attitudes toward teaching profession? 6. Is there any correlation between the current tendency of teacher candidates towards reflective thinking and their attitudes toward teaching profession? In this research, the descriptive model is used for the relational survey and general survey. The study was performed with the teacher candidates, i.e. the senior students of Necmettin Erbakan University Ahmet Kelesoglu Education Faculty in 2010-2011 spring semester. At the end of the research it is seen that preservice teachers have reflective thinking tendency. The scores of the reflective thinking tendencies of the female preservice teachers towards the male preservice teachers were at a relatively high. According to the other research results reflective thinking tendencies were differentiate in respect to the branches. Additionally it is seen that attitude scores of preservice teachers were average level and there is meaningful correlation between reflective tendencies and attitudes toward teaching profession.

Key Words: Reflective thinking tendency, teaching profession, preservice teacher education, attitude

1. GİRİŞ

Ülkemizde MEB (2005) tarafından geliştirilen temel eğitime destek projesi kapsamında öğretmenler için genel yeterlik alanlarından biri olarak kabul edilen yansıtıcı düşünme (Tok, 2008), yapılandırmacı anlayışa göre hazırlanan programlarda kullanılması önerilen bir yaklaşımdır (Bıyıklı ve ark., 2008). 'Yansıtıcı düşünme, örtük olan öğrenme alışkanlıklarını ortaya çıkarmaya, eleştirel düşünme gibi üst düzey düşünme becerisi geliştirmeye, karşılaşılan problemlere strateji geliştirmeye ve teknik boyutta yapılan işe yönelik iyileştirme süreci geliştirmeye yardımcı olacak bir beceridir.' (Kızılkaya ve Aşkar, 2009: 90). Yansıtıcı düşünme kavramı son yıllarda üzerinde bir çok araştırma yapılan, temelde Dewey'in düşünmeye ilişkin tanımlamalarıyla şekillenen bir kavramdır. Dewey (1933) yansıtıcı düşünmeyi araştırma ve sonuca odaklanan bir problem çözme süreci olarak tanımlamıştır. Schön (1983; aktaran: Şahin, 2009) yansıtıcı düşünmeyi ders sırasında uygulanışı ve ders sonrasında uygulanışı bakımından iki farklı şekilde tanımlamış, öğretmenlerin ve öğrencilerin ders sırasında ve ders sonrasında süreci ayrıntılı olarak düşünmeleri gerektiğini belirtmiştir.

Yansıtıcı düşünme, kazandırılması gereken bir öğretmen niteliği olarak sıklıkla karşımıza çıkmakta ve yansıtıcı düşünmeyi geliştiren uygulamalar ile ilgili bir çok araştırmaya rastlanmaktadır (Roskos, Vukelich ve Risko, 2001; Kaplan ve ark, 2007; Etscheidt, Curran ve Sawyer, 2012; Hatton ve Smith, 1995, Köksal ve Demirel, 2008; Koç ve Yıldız, 2012; Ekiz, 2006). Yansıtıcı düşünen bir öğretmenden, öğretim etkinlikleri üzerinde düşünüp yansıtıcılar yapması, eleştirilere açık olması, öğretim etkinliklerinden sorumlu olduğunun bilincinde olması, öğretim becerilerini geliştirmek üzere kuram ve uygulamaları araştırması, böylece etkili bir öğretmen olma yolunda kendini değiştirmesi beklenir (Ünver, 2010). Yansıtıcı düşünme hem öğretmen hem de öğrencilerin davranış ve tutumlarını etkiler. Yansıtıcı düşünme sürecinde öğretmenler yaptıkları hataları kabul edip düzeltebilen, öğrencilere merak uyandırıcı ve anlaşılır bir biçimde bilgileri sunan ve bilgi edinmelerinde rehber olan, öğrenciler ise düşündüklerini yansıtan, mantıklı ve düşünceli bireyler olma yolunda çaba sarfeden nitelikte bireyler olma yolunda ilerlerler (Demirel, 2010). Yansıtıcı yaparken geçmiş deneyimlerimizi yeni bilgilerimiz ışığında yeniden düşünürüz. Bu sayede yansıtıcı geçmiş deneyimlerimizden sonuçlar çıkarmamızı ve gelecekte yapacağımız aktiviteleri geliştirebilmemizi sağlar (Wade ve Yarbrough, 1996).

Alanyazında öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme becerileri ve eğilimlerini belirleyen ve yansıtıcı düşünmenin cinsiyet, sınıf düzeyi ve bölüm ve branş değişkenlerine göre incelendiği araştırmalara rastlanmaktadır. Bu araştırmalardan bir çoğunda yansıtıcı düşünme ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmadığı (Şahin, 2011; Tümkaya ve Hurioglu, 2013; Durdukoca ve Demir, 2012; Gedik ve ark, 2014; Şahin, 2011; Saygılı ve Tehnelde, 2014) belirlenirken bazı araştırmalarda (Duban ve Yelken, 2010; Erdoğan ve Şengül, 2014, Aydın ve Çelik, 2013) bayanlar lehine anlamlı bir farklılık gözlemlendiği belirtilmiştir. İlköğretim öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimini branş, cinsiyet ve kıdem değişkenlerine göre inceleyen Durdukoca ve Demir (2012) branşa, cinsiyete ve kıdeme göre yansıtıcı düşünme eğilimlerinin farklılaşmadığını belirlemişlerdir. Benzer şekilde Ergüven (2011) yaptığı araştırma sonucunda öğretmenlerin yansıtıcı düşünme becerileri arasında cinsiyet, yaş, branş ve kıdem özelliklerine göre anlamlı bir fark olmadığını belirlemiştir.

Öğretmen ve öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme düzeyleri konusundaki çalışmaların sonuçları incelendiğinde Duban ve Yelken (2010), araştırmalarında öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğiliminde olduklarını ayrıca öğretmen adaylarının gerek sahip oldukları kişisel ve mesleki özelliklerin, gerekse sahip olmayı hedefledikleri öğretmen özelliklerinin yansıtıcı öğretmen özellikleriyle örtüştüğünü belirlemişlerdir. Benzer şekilde Hasırcı ve Sadık (2011) sınıf öğretmenleri ile ilgili yaptıkları çalışmada ve Durdukoca ve Demir

(2012) ilköğretim öğretmenleriyle yaptıkları çalışmada öğretmenlerin genel olarak yüksek düzeyde yansıtıcı düşünme eğilimi gösterdiklerini belirlemişlerdir. Ergüven (2011) de araştırmasında ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinin yüksek düzeyde yansıtıcı düşünme eğiliminde olduklarını gözlemlemiştir. Diğer taraftan öğretmen adaylarının orta düzeyde yansıtıcı düşünme eğiliminde olduklarını (Gedik ve Ark, 2010; Erdoğan ve Şengül, 2014) ve öğretmenlerin yansıtıcı düşünme eğilimleri bakımından hizmet içi eğitimle desteklenmeleri gerektiğini öneren çalışmalara da rastlanmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünmeye ilişkin görüş ve uygulamalarını değerlendirdiği araştırmasında Yorulmaz (2006) sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünmeye yönelik herhangi bir hizmet-içi eğitim almadıklarını, sınıfların kalabalık olması nedeniyle öğrencilerin bireysel gelişimine dönük çalışmaların önemsenmediğini, öğrencilerin düşüncelerini zenginleştirecek stratejilerin sınıfta yeterince uygulanmadığını belirlemiştir. Benzer şekilde, İngilizce öğretmenlerinin eleştirel ve yansıtıcı düşünme düzeyleri üzerinde yaptıkları çalışma sonunda Meral ve Semerci (2009), İngilizce öğretmenlerinin genel olarak yansıtıcı düşündüklerini, ancak “mesleğe bakış” ve “sürekli ve amaçlı düşünme” alt boyutlarında kısmen yansıtıcı düşündüklerini ve bu konuda hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirlemişlerdir.

Alanyazında yansıtıcı düşünme ile diğer düşünme türleri ve ya öğretmen özellikleri ilgili ilişkisel bağlantıların incelendiği çalışmalara rastlanmaktadır. Bunlardan eleştirel ve yansıtıcı düşünme arasındaki ilişki düzeyini araştıran çalışmalar (Meral ve Semerci, 2009; Evin Gencil ve Güzel Candan, 2014) örnek gösterilebilir. Ayrıca öğretmenlerin bilinçli farkındalıkları ve yansıtıcı düşünme düzeyleri (Baysal ve Demirbaş, 2012), yansıtıcı düşünme yetenekleri ve otorite odakları (Mewborn, 1999), kontrol odağı ve yansıtıcı düşünme arasındaki ilişkiyi inceleyen (Norton, 1997) çalışmalara da rastlanmaktadır. Alanyazında ayrıca yansıtıcı düşünmeye dayalı uygulamaların öğrencilerin başarılarına, dersteki performanslarına, tutumlarına, öğrenmenin kalıcılığına, bilimsel süreç becerilerinin gelişimine, problem çözme becerisinin gelişimine etkisini inceleyen (Bölükbaş, 2004; Cisero, 2006; Köksal, 2006; Tok, 2008a; Tok, 2008b; Kızılkaya, 2009; Kırnık, 2010; Şahin, 2010; Keskinkılıç, 2011; Ersozlu ve Kuzu, 2011; Baş ve Beyhan, 2012; Yıldırım ve Pınar, 2015) birçok çalışmaya rastlanmaktadır.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ile tutum, öğrenilmiş çaresizlik, motivasyon, iş doyum vb. gibi duyuşsal özellikleri bir arada inceleyen çalışmaların az sayıda olduğu gözlenmektedir. Yansıtıcı düşünmenin hangi tür öğretmen özellikleri ile ilişkili olduğunu belirlemek yansıtıcı düşünmeyi geliştirici uygulamalara rehberlik etmesi bakımından önemlidir. Bu bakımdan yansıtıcı düşünme ile duyuşsal özellikler arasındaki ilişkileri inceleyen daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Öğretmenlerin mesleki etkinliklerini belirleyen ve bu nedenle üzerine çok çalışılan duyuşsal özelliklerden biri de öğretmenlik mesleğine yönelik tutumdur. Paykoç (1997: Aktaran: Bulut, 2009)'a göre duyuşsal sözcüğü, duygular, değerler, inançlar, kişilik ve sosyal ilişkiler ile ilgili özellikleri kapsamaktadır. Öğretmenlerde bu özelliklerin gelişmesi gerekir. Bu nedenle, gerek yükseköğretim öğretmen yetiştirme programları gerekse öğretim elemanları, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik güçlü bir inanç sistemi geliştirmelerine katkıda bulunmalıdır. Başaran (1985), olumlu tutumun önemine değinmiş, eğitimin bireyde olumlu tutum geliştirmesi gerektiğini çünkü olumsuz tutumun bireyin güdülenmesini, bilgi ve becerilerini kullanabilmesini, bireyin sorun çözme becerilerini geliştirmesini engelleyebileceğini belirtmiştir. Tutum kavramı ile ilgili olarak her bilim insanı çalışma alanlarına göre farklı tanımlar ortaya koymuşlardır.

Fidan (1985, 80) tutumu, “bir kişinin belli eşya, olay, nesne, durum vb. ye karşı vaziyet alışı” olarak tanımlamaktadır. Krech (1965: 26, Aktaran: Temizkan, 2008) tutum kavramını

“bireyin yaşamındaki bir olaya karşı güdüsel, duygusal, algısal ve zihinsel süreçlerinin kalıcı ve sürekli bir örgütlenmesi” olarak tanımlamaktadır (Temizkan, 2008, 462).

Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını karşılaştırmalı olarak inceleyen Bulut (2009) öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının üniversite ve cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermediğini, anabilim dalı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterdiğini belirlemiştir. Bunun yanında Tekerek ve Polat (2011) cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark olduğunu tespit etmişlerdir. Benzer şekilde Çapri ve Çelikkaleli (2008), yaptıkları araştırmada; öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutumları üzerinde cinsiyetin önemli bir etkisinin olduğunu, kız öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına nazaran öğretmenliğe yönelik tutumlarının daha olumlu olduğunu, program ve fakülte değişkenlerinin ise anlamlı bir etkisinin olmadığını bulmuşlardır.

Alan yazın incelendiğinde öğretmen adaylarında yansıtıcı düşünmeye dayalı etkinliklerin tutumları etkileme düzeylerini inceleyen Tok (2008b) yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinlikleri araştırmasında kullanmış ve bu etkinliklerin öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını ve performanslarını olumlu yönde etkilediğini belirlemiştir. Bununla birlikte öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ile yansıtıcı düşünme eğilimleri arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Bu nedenle temelde bu çalışmada tutumlarla yansıtıcı düşünme arasında bir ilişki olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bunun yanında öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ve yansıtıcı düşünme eğiliminin belirlenmesi, cinsiyet ve bölümlere göre tutumda ve yansıtıcı düşünme eğiliminde farklılık olup olmadığının tespit edilmeye çalışılması da kapsam dâhilinde tutulmuş ve bu bağlamda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ve mesleğe yönelik tutumları ne düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
3. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
4. Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri bölümlere göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
5. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları bölümlere göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
6. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ile yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ve yansıtıcı düşünme eğilimlerinin belirlenmesinde genel tarama modeli (Karasar, 2005), kullanılmış, diğer taraftan öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ile yansıtıcı düşünme eğilimlerinin birlikte değişip değişmediğinin belirlenmesinde ve birlikte değişiyorlarsa bunun ne şekilde olduğunun tespit edilmesinde ilişkisel tarama modeli (Karasar, 2005) kullanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi 4. sınıflarında öğrenim görmekte olan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise toplam 8 bölümden seçilen ve eğitim fakültesinin 4. sınıflarında öğrenim görmekte olan 235 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu öğretmen adaylarının 90'ı erkek (%38,3), 145'i ise kız öğrencilerden (%61,7) oluşmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği (ÖMTÖ)

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek amacı ile Çetin (2006) tarafından geliştirilen Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Beşli likert tipinde oluşturulan ölçekte 15'i olumsuz 20'si olumlu olmak üzere 35 madde bulunmaktadır. Ölçek, olumlu cümleler "kuvvetle katılıyorum" seçeneğinden "asla katılmam" seçeneğine doğru "5, 4, 3, 2, 1" şeklinde puanlanırken, olumsuz cümleler de bunun tam tersi olarak "kuvvetle katılıyorum" seçeneğinden "asla katılmam" seçeneğine doğru "1, 2, 3, 4, 5" şeklinde puanlanmaktadır. Sevgi, değer ve uyum olmak üzere üç boyuttan oluşan ölçek hem toplam puan hem de üç alt boyut için ayrı puan vermektedir. Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı ölçeğin toplamı için .95, sevgi boyutu için .95, değer boyutu için .81, uyum boyutu için .76'dır. Aşkar ve Erden (1968) tarafından geliştirilen benzer bir ölçek kullanılarak ölçeğin geçerliliği test edilmiş ve elde edilen korelasyon katsayılarının, toplam düzeyde $r=.85$, sevgi boyutu için $r=.97$, değer boyutu için $r=.57$ ve uyum boyutu için $r=.74$ olarak bulunduğu belirlenmiştir.

2.3.2. Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeği (YANDE)

Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (YANDE) Ölçeği Semerci (2007) tarafından öğretmen ve öğretmen adayları için geliştirilmiştir. Faktör analizi sonuçlarına göre YANDE ölçeğinin KMO değeri 0.909 ve Bartlett testi değeri 6811,461 (Sd: 595, $p<0.05$)'dir. 35 maddelik ölçekte 7 alt boyut (Sürekli ve amaçlı düşünme, açık fikirlilik, sorgulayıcı ve etkili öğretim, öğretim sorumluluğu ve bilimsellik, araştırmacı, öngörülül ve içten olma, mesleğe bakış) bulunmaktadır. Ölçek, "Tamamen katılıyorum" ile "Hiç katılmıyorum" arasında değişen 5 dereceli olarak puan aralığı verilmiş olup açıkladığı varyans 53.268 ve güvenirlik katsayısı 0.908'dir.

2.3.3. Kişisel Bilgi Formu

Geliştirilen Kişisel Bilgi Formunda cinsiyet ve bölüm bilgisi ile ilgili sorular yer almaktadır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Versiyon 18.0) programı kullanılarak analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. Araştırma öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlar ile yansıtıcı düşünme eğilimleri arasındaki ilişkiyi saptamayı amaçladığından istatistik tekniklerinden Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. Tutum ve yansıtıcı düşünme düzeyleri ile ilgili ortalamalar ve standart sapmalar hesaplanmış, bununla birlikte cinsiyet ve bölümlere göre tutum puanlarının ve yansıtıcı düşünme eğilimleri puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için t-testi ile Tek Faktörlü Varyans Analizinden (ANOVA) de yararlanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma sürecinde elde edilen bulgular araştırma sorularına göre sırasıyla verilmiş ve tabloleştirilmiştir.

3.1. Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Ve Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyleri

Öğrencilerin ÖMTÖ ve YANDE puanlarına ilişkin n sayıları, ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. “Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum” ve “Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri” Puanlarına İlişkin n Sayıları, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişkenler	n	Ortalama	Standart Sapma
Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (Toplam)	235	132,2213	20,94544
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	235	26,8298	5,87810
Açık Fikirlilik	235	22,7745	4,18537
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	235	19,2723	3,70756
Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	235	16,8979	3,25914
Araştırmacı	235	23,1617	4,86214
Öngörülü ve İçten olma	235	15,2000	3,49212
Mesleğe Bakış	235	8,0851	2,19196
Öğretmenlik Mesleği Tutum (Toplam)	235	113,9787	9,29454
Sevgi	235	73,5106	7,51430
Değer	235	25,2340	3,30638
Uyum	235	15,2340	2,94546

Tablo 1’den görüldüğü üzere öğrencilerin mesleki tutum düzeylerinin ($X = 113,98$) ortalama denilebilecek düzeyde, yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ise ($X = 132,22$) ise yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır.

3.2. Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mesleğe Yönelik Tutum Düzeyleri Ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre “Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin n sayıları, ortalama, standart sapma ve t- değerleri Tablo 2’te verilmiştir.

Tablo 2: Mesleğe Yönelik Tutum ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t Testi Sonuçları

	n		\bar{X}		ss		t	p
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek		
Tutum (Toplam)	145	90	114,71	112,8	9,73	8,46	1,536	0,126
Sevgi	145	90	74,41	72,07	7,72	6,96	2,343	0,020*
Değer	145	90	25,06	25,52	3,28	3,35	-1,053	0,293
Uyum	145	90	15,25	15,21	3,22	2,83	0,094	0,925
Yansıtıcı Düşünme (Toplam)	145	90	134,35	128,79	20,19	21,79	1,992	0,048*
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	145	90	27,39	25,92	5,45	6,43	1,875	0,062
Açık Fikirlilik	145	90	23,30	21,92	3,86	4,55	2,486	0,014*
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	145	90	19,68	18,61	3,53	3,91	2,171	0,031*
Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	145	90	16,98	16,77	3,30	3,20	0,485	0,628
Araştırmacı	145	90	23,54	22,56	4,84	4,86	1,510	0,132
Öngörülü ve İçten olma	145	90	15,31	15,02	3,31	3,78	0,614	0,540
Mesleğe Bakış	145	90	8,14	7,99	2,32	2,13	0,529	0,597

P<.05

Tablo 2 incelendiğinde tutum toplam puanlarında kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın görülmediği izlenmektedir ($t=1.536$, $p<.01$). Tutum alt boyutlarına bakıldığında sevgi alt boyutunda kızların puanı erkeklerin puanına göre daha yüksektir ve bu anlamlı bir farklılık olarak görülmektedir ($t=2.343$, $p<.05$). Yansıtıcı düşünme eğilimlerine bakıldığında kızların puanı erkeklerin puanına göre anlamlı derecede yüksek görünmektedir ($t=1.992$, $p<.05$). Yansıtıcı düşünme alt boyutlarından açık fikirlilik ($t=2.486$, $p<.05$) ve sorgulayıcı ve etkili öğretimde ($t=2.171$, $p<.05$) kızların erkelere göre daha yüksek puana sahip oldukları görülmektedir.

3.3. Öğretmen adaylarının bölümlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri

Öğrencilerin bölüm değişkenine göre “Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin n sayıları, ortalama, standart sapma ve tek yönlü ANOVA değerleri Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Bölümlerine Göre Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Düzeylerine İlişkin ANOVA Analizi sonuçları

No	Grup	n	\bar{X}	ss	F	p	FARK
1	İngilizce Öğretmenliği	40	137,00	20,210	3,914	0,00	1-3
2	Türkçe Öğretmenliği	39	123,49	22,245			2-6
3	Bilgisayar Öğretmenliği	29	121,10	21,119			3-6
4	Sınıf Öğretmenliği	33	132,55	18,267			3-7
5	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	21	131,48	20,166			
6	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	20	141,95	17,840			
7	Okul öncesi Öğretmenliği	40	136,53	20,439			
8	Fen Bilgisi Öğretmenliği	13	140,69	16,408			
	Toplam	235	132,22	20,946			

$P<.05$

Bölümlere göre yansıtıcı düşünme eğilimlerinin belirlenmesi için yapılan Tek yönlü ANOVA analizi sonrasında bölümler arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($p<.05$). Farkın kaynağına bakmak için Tukey testi yapılmış ve sonuçlar a göre İngilizce öğretmenliği adaylarının bilgisayar öğretmen adaylarına göre yansıtıcı düşünme eğilimi bakımından anlamlı derecede yüksek düzeyde puan elde ettikleri belirlenmiştir. Benzer şekilde matematik, fen bilgisi ve okul öncesi okumakta olan öğretmen adaylarının bilgisayar öğretmen adaylarına göre yansıtıcı düşünme eğilimi bakımından daha yüksek puanlar elde ettikleri belirlenmiştir. Ayrıca ilköğretim matematik öğretmen adaylarının Türkçe öğretmen adaylarına göre yansıtıcı düşünme eğilimleri bakımından anlamlı derecede daha yüksek puan elde ettikleri görülmektedir.

3.4. Öğretmen adaylarının bölümlerine göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyleri

Öğrencilerin bölüm değişkenine göre Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin n sayıları, ortalama, standart sapma ve tek yönlü ANOVA değerleri Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Bölümlerine Göre Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Puanlarına İlişkin ANOVA Analizi Sonuçları

No	Grup	n	Ortalama	ss	F	p	Fark
1	İngilizce Öğretmenliği	40	115,100	9,184	2,430	0,020	3-7 3-8
2	Türkçe Öğretmenliği	39	112,333	9,240			
3	Bilgisayar Öğretmenliği	29	109,000	9,110			
4	Sınıf Öğretmenliği	33	113,606	8,154			
5	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	21	114,142	10,725			
6	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	20	115,050	9,202			
7	Okul öncesi Öğretmenliği	40	116,150	8,917			
8	Fen Bilgisi Öğretmenliği	13	118,923	8,210			
	Toplam	235	113,979	9,295			

P<.05

Bölgümlere göre Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumların belirlenmesi için yapılan Tek yönlü ANOVA analizi sonrasında bölümler arasında tutum puanları bakımından anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Farkın kaynağına bakmak için Tukey testi yapılmış ve sonuçlara göre okul öncesi öğretmen adaylarının ve fen bilgisi öğretmen adaylarının bilgisayar öğretmeni öğretmen adaylarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek tutum puanı elde ettikleri belirlenmiştir.

Öğrencilerin, Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki ilişkiyi incelemek üzere Pearson Korelasyon Katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 5 de gösterilmiştir.

Tablo 5. “Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum” ve “Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri” Puanlarına İlişkin Pearson Korelasyon Katsayıları

	İlişki Katsayısı ve Anlamlılık	Yansıtıcı Düşünme (Toplam)	Sürekli ve Amaçlı Düşünme	Açık Fikirlilik	Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	Araştırmacı	Öngörülü ve İçten Olma	Mesleğe Bakış
Tutum (Total)	r	,514**	,268**	,446**	,599**	,444**	,253**	,303**	,364**
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Sevgi	r	,563**	,303**	,505**	,643**	,477**	,291**	,331**	,353**
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Değer	r	-,023	-,099	-,146*	,091	,034	,164*	-,004	-,079
	p	,724	,131	,026	,166	,602	,012	,950	,229
Uyum	r	,212**	,182**	,283**	,149*	,146*	-,127	,118	,336**
	p	,001	,005	,000	,023	,026	,052	,072	,000

*p<.05 **p<.01

Tablo 5 te görüldüğü gibi, öğrencilerin tutum toplam puanı ile yansıtıcı düşünme eğilimleri toplam puanı ($r=.514$; $p<.01$) ve yansıtıcı düşünmenin tüm alt boyutları Sürekli ve Amaçlı Düşünme ($r=.268$; $p<.01$), Açık Fikirlilik ($r=.446$; $p<.01$), Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim ($r=.599$; $p<.01$), Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik ($r=.444$; $p<.01$), Araştırmacı ($r=.253$; $p<.01$), Öngörülü ve İçten Olma ($r=.303$; $p<.01$) ve Mesleğe Bakış ($r=.364$; $p<.01$) arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Mesleğe ilişkin tutum boyutlarından sevgi boyutu ile yansıtıcı düşünmenin tüm boyutları arasında; Sürekli ve Amaçlı Düşünme ($r=.303$; $p<.01$), Açık Fikirlilik ($r=.505$; $p<.01$), Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim ($r=.643$; $p<.01$), Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik ($r=.477$; $p<.01$), Araştırmacı ($r=.291$; $p<.01$), Öngörülü ve İçten Olma ($r=.331$; $p<.01$) ve Mesleğe Bakış ($r=.353$; $p<.01$) pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Değer boyutu ile açık fikirlilik arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki ($r=-.146$, $p<.05$), araştırmacılık ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki ($r=.164$, $p<.05$) olduğu görülmektedir. Ayrıca Uyum boyutu ile Sürekli ve Amaçlı Düşünme ($r=.182$; $p<.01$), açık fikirlilik ($r=.283$, $p<.01$), sorgulayıcı ve etkili öğretim ($r=.149$, $p<.05$), öğretim sorumluluğu ve bilimsellik ($r=.146$, $p<.05$) ve Mesleğe bakış ($r=.336$; $p<.01$) arasında da pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

4. TARTIŞMA

Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç alanyazında yer alan bir çok araştırmanın (Yorulmaz, 2006; Duban ve Yelken, 2010; Semerci ve Kılınc, 2010; Şahin, 2011; Hasırcı ve Sadık, 2011; Durdukoca ve Demir, 2011; Ergüven, 2011) sonucuyla tutarlılık göstermektedir. Bunun yanında farklı olarak bazı araştırmalar yansıtıcı düşünme konusunda öğretmen ve öğretmen adaylarının orta düzeyde olduklarını (Gedik ve Ark, 2010; Erdoğan ve Şengül, 2014) ve yansıtıcı düşünmenin bazı alt boyutları konusunda hizmet içi kurslarla desteklenmeleri gerektiğini (Meral ve Semerci, 2009) belirtmişlerdir.

Bölgümlere göre yansıtıcı düşünme düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgulara bakıldığında İngilizce öğretmenliği adaylarının bilgisayar öğretmen adaylarına göre yansıtıcı düşünme eğilimi bakımından anlamlı derecede yüksek puan elde ettikleri belirlenmiştir. Benzer sonuçlar matematik, fen bilgisi ve okul öncesi öğretmen adayları için de söylenebilir. Bu bölümlerde okumakta olan öğretmen adaylarının bilgisayar öğretmen adaylarına göre yansıtıcı düşünme eğilimi bakımından daha yüksek puanlar elde ettikleri görülmektedir. Bununla birlikte ilköğretim matematik öğretmen adaylarının da Türkçe öğretmen adaylarına göre yansıtıcı düşünme eğilimleri bakımından anlamlı derecede daha yüksek puan elde ettikleri belirlenmiştir. Yukarıda bahsedilen alanyazındaki diğer araştırmaların sonuçları ve bu araştırmanın sonuçları dikkate alındığında öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme beceri ve eğilimleri ne düzeyde olursa olsun özellikle hizmet öncesi eğitimde ne derecede yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinlik ve uygulamalarla desteklendiklerinin belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu tür çalışmalar bölümler arasında yansıtıcı düşünme eğilimlerinin neden farklılaştığı konusunda da veri sağlayacaktır. Nitekim sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünmeye ilişkin görüş ve uygulamalarını değerlendirdiği araştırmasında Yorulmaz (2006) sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünmeye yönelik herhangi bir hizmet-içi eğitim almadıklarını, sınıfların kalabalık olması nedeniyle öğrencilerin bireysel gelişimine dönük çalışmaların önemsenmediğini, öğrencilerin düşünmelerini zenginleştirecek stratejilerin sınıfta yeterince uygulanmadığını belirlemiştir. Bölümlere göre yansıtıcı düşünme eğilimlerinin neden farklılaştığı konusunda bölüm öğretim elemanlarının yaklaşımları ve uygulamaları da eğitim sürecinde öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerini etkileyebilen bir değişken olarak düşünülebilir. Bu konuda yapılacak araştırmalar bu soruların cevaplarını daha da belirginleştirecektir.

Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde kızların puanının erkeklerin puanına göre anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir. Yansıtıcı düşünme alt boyutlarından açık fikirlilik ve sorgulayıcı ve etkili öğretimde kızların erkeklere göre daha yüksek puana sahip oldukları görülmüştür. Bu sonuç, bazı araştırma sonuçları (Duban ve Yelken, 2010; Erdoğan ve Şengül, 2014, Aydın ve Çelik, 2013) ile tutarlılık göstermekle birlikte, cinsiyet değişkeninin yansıtıcı düşünme eğilimine herhangi bir etkisinin olmadığını belirleyen (Şahin, 2011; Tümkaya ve Hurioğlu, 2013; Durdukoca ve Demir, 2012; Gedik ve ark, 2014; Şahin, 2011; Saygılı ve Tehnelde, 2014) araştırma sonuçları ile zıtlık göstermektedir. Yansıtıcı düşünme alt boyutlarına bakıldığında açık fikirlilik ve sorgulayıcı ve etkili öğretim boyutunda kızların erkeklere göre daha yüksek puana sahip oldukları görülmektedir. Bu sonuca benzer şekilde Semerci ve Kılınc (2010) tarafından yapılan araştırma sonuçlarında da kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha açık fikirli oldukları ve mesleğe daha olumlu baktıkları belirlenmiştir. Bu araştırma ve diğer araştırmalar birlikte ele alındığında cinsiyete göre yansıtıcı düşünme eğilimlerinin farklılaşp farklılaşmadığı konusunda ortak bir kaniya varılamamaktır. Ancak yine de yapılan araştırmalarda yansıtıcı düşünme eğilimleri ve alt boyutlarında sonuçların kız öğretmen adaylarının lehine çıkması bu sonucun nedeninin daha ayrıntılı olarak ele alınabileceğini araştırmalar yapılması gerektiğini düşündürmektedir.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte tutum puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bu sonuç Bulut (2009)'un bu konudaki bulgusuyla tutarlılık gösterirken, Tekerek ve Polat (2011) ve Çapri ve Çelikkaleli (2008) nin yaptıkları araştırmanın bulguları ile karşıtlık göstermektedir. Tutum puanlarının bölümlere göre de farklılaştığı belirlenmiştir. Farkın kaynağına bakıldığında okul öncesi öğretmen adaylarının ve fen bilgisi öğretmen adaylarının bilgisayar öğretmen adaylarına göre tutum puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç tutumların anlamlı ölçüde ilişkili olduğu yansıtıcı düşünme ile ilgili bulgularla da benzerlik göstermektedir. Bölümlere göre yansıtıcı düşünme eğilimlerinin neden farklılaştığı konusunda bölüm öğretim elemanlarının yaklaşımları ve uygulamalarının eğitim sürecinde öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerini etkileyebilen bir değişken olarak düşünülebileceği ve bu konuda yapılacak araştırmaların bu sorulara cevap bulabileceği belirtilmişti. Benzer şekilde tutumların da bölümlere göre farklılaşmasının nedenlerini ortaya koyacak araştırmalara ihtiyaç duyulduğu ve tutumların olumlu yönde geliştirilmesi konusunda önlemler alınması gerektiği görülmektedir.

Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ve yansıtıcı düşünme eğilimi arasındaki ilişkiye bakıldığında öğretmen adaylarının tutum toplam puanı ile yansıtıcı düşünme eğilimleri toplam puanı ve yansıtıcı düşünmenin tüm alt boyutları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Tutum ve yansıtıcı düşünmenin alt boyutlarına bakıldığında; mesleğe ilişkin tutum boyutlarından sevgi boyutu ile yansıtıcı düşünmenin tüm boyutları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumun alt boyutlarından olan sevgi, öğretmen adaylarının mesleğe bağlılıklarını, mesleği tercih etmekten dolayı hissettikleri duyguları, mesleği sevip sevmeme durumlarını, isteyerek tercih edip etmeme durumlarını içeren bir tutum boyutu olması nedeniyle, bu tutum boyutunun öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme ve bu yolla mesleğine ilişkin yeterlilikte her zaman bir üst basamağa çıkma eğilimleri ile pozitif yönde ilişkili olması beklenen bir durumdur.

Mesleğe ilişkin tutumun değer boyutu ile yansıtıcı düşünmenin açık fikirlilik boyutu arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki, araştırmacılık boyutu ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Değer boyutu ile yansıtıcı düşünmenin diğer boyutları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Ayrıca Uyum boyutu ile sürekli ve amaçlı düşünme, açık fikirlilik,

sorgulayıcı ve etkili öğretim, öğretim sorumluluğu ve bilimsellik, mesleğe bakış arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile yansıtıcı düşünme eğilimi arasında anlamlı ve pozitif bir ilişkinin bulunması öğretmen yeterliliklerini artırmada önemli bir veri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yansıtıcı düşünmenin tutumlar üzerindeki etkisini ortaya koyan araştırmalara (Tok, 2008b; Oruç, 2010) alanyazında rastlanmakla birlikte tutumların yansıtıcı düşünme üzerindeki etkisini ortaya koyan araştırmalara da ihtiyaç olduğu görülmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan bu çalışmada öğretmen adaylarının tutum düzeyleri ve yansıtıcı düşünme eğilimleri belirlenmiş, öğretmen adaylarının ortalama bir tutum düzeyine sahip oldukları, yansıtıcı düşünme eğiliminde ise daha yüksek puan aldıkları belirlenmiştir. Kız ve erkeklerin tutum puanlarında anlamlı bir farklılık gözlenmezken, yansıtıcı düşünme eğilimleri bakımından kızların erkeklere göre daha yüksek puan elde ettikleri belirlenmiştir. Araştırmanın bir diğer sonucuna göre öğretmen adaylarının tutum puanlarının ve yansıtıcı düşünme eğilimi puanlarının bölümlere göre farklılaştığı da belirlenmiştir.

Öğretmenlerin tutum puanları ile yansıtıcı düşünme eğilimleri puanları arasındaki ilişki incelendiğinde, öğrencilerin tutum toplam puanı ile yansıtıcı düşünme eğilimleri toplam puanı ve yansıtıcı düşünmenin tüm alt boyutları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Mesleğe ilişkin tutum boyutlarından sevgi boyutu ile yansıtıcı düşünmenin tüm boyutları arasında da pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Değer boyutu ile açık fikirlilik arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki, araştırmacılık ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca uyum boyutu ile sürekli ve amaçlı düşünme, açık fikirlilik, sorgulayıcı ve etkili öğretim, öğretim sorumluluğu ve bilimsellik ve mesleğe bakış arasında da pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

Tutum ile yansıtıcı düşünme arasında anlamlı ve pozitif ilişkinin bulunması, eğitim ortamlarında öğretim elemanlarına öğretmen adaylarının yetiştirilmesi konusunda anlamlı bir veri niteliğindedir. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik olarak olumlu tutum geliştirmeleri ve yansıtıcı düşünerek meslekte sürekli kendilerini geliştirmeleri yoluyla mesleğe etkin katılımında bulunmaları sağlanabilir. Alanyazında mesleğe ilişkin tutumlarla yansıtıcı düşünme arasındaki ilişkiyi ortaya koyan ya da mesleğe ilişkin tutumların yansıtıcı düşünmeyi ne derecede etkileyeceğini ortaya koyan yeteri kadar araştırma mevcut değildir. bu konuda yapılacak olana araştırmaların, sonuçları bakımından alanyazına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Yansıtıcı düşünme, çağımızda öğretmen yetiştirmede son yıllarda üzerinde en çok durulan ve kazandırılması gereken özelliklerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle hizmet öncesi eğitimde öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme becerilerini geliştiren etkinliklerin ne derecede kullanıldığının ortaya çıkarılması ve bu tür etkinliklerin lisans eğitimi esnasında etkin kullanımı konusunda yapılacak çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

KAYNAKLAR

Aydın, M. ve Çelik, T. (2013). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (34)

Başaran, İ. E. (1994). *Eğitime Giriş* (4. Baskı). Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Baysal, N. ve Demirbaş, B. (2012). Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Bilinçli Farkındalıkları ile Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. 1(4)

- Bıyıklı, C., Veznedaroğlu, R. L., Öztepe, B. & Onur, A. (2008). *Yapılandırmacılığı Nasıl Uygulamalıyız*. Ankara: ODTÜ Geliştirme Vakfı Yay.
- Bölükbaş, F. (2004). *Yansıtıcı Öğretimin (Reflective Teaching) İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Tutum ve Başarıları Üzerindeki Etkililiği*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir.
- Bulut, İ. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi (Dicle Ve Fırat Üniversitesi Örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (2009), 13-24
- Cisero, C.A. (2006). Does Reflective Journal Writing Improve Course Performance. *College Teaching*. Spring. 54(2), 231-236
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program ve Fakültelerine Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 9(15)
- Çelikkaya, G. ve Aşkar, P. (2009). Problem Çözmeye Yönelik Yansıtıcı Düşünme Becerisi Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 34(154), 82-92.
- Çetin, 2006. Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi (Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*. (18), 28-37
- Demirel, Ö. (2010). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yay.
- Dewey, J. (1933). *How We Think*. New York: D.C. Heath and Company.
- Duban, N. Ve Yelken, T.Y. (2010). Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Ve Yansıtıcı Öğretmen Özellikleriyle İlgili Görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 19(2)
- Durdukoca, Ş. F. ve Demir, M. (2012). İlköğretim Öğretmenlerinin Bazı Değişkenlere Göre Yansıtıcı Düşünme Düzeyleri ve Düşüncelerindeki Öğretmen Niteliklerinin Yansıtıcı Öğretmen Niteliklerine Uygunluğu. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 9(20)
- Etscheidt, S., Curran, C. M., Sawyer, C. M. (2012). Promoting Reflection in Teacher Preparation Programs: A Multilevel Model. *Teacher Education and Special Education*. 35(1)
- Ekiz, D. (2006). Kendini ve Başkalarını İzleme: Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yansıtıcı Günlükleri. *İlköğretim Online*. 5(1)
- Erdoğan, F. ve Şengül, S. (2014). İlköğretim Öğretmeni Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Düzeylerinin İncelenmesi. *Asya Öğretim Dergisi*, 2(1)
- Ergüven, S. (2011). *Öğretmenlerin Yansıtıcı Düşünme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ersözlü, Z. N. ve Kuzu, H. (2011). İlköğretim 5. sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Uygulanan Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirme Etkinliklerinin Akademik Başarıya Etkisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 24(1).
- Evin Gencil, İ. ve Güzel Candan, D. (2014). Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Yansıtıcı Düşünme Düzeylerinin İncelenmesi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*. 4(8).
- Fidan, N. (1985). *Okulda Öğrenme Ve Öğretme*. İstanbul: Alkim Yayınları.

- Gedik, H., Akhan, N.E. ve Kılıçoğlu, G. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri. *Mediterranean Journal of Humanities*. IV/2. 113-130.
- Hasırcı, Ö. ve Sadık, F. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*: 20, Sayı 2.
- Hatton, N., Smith, D. (1995). Reflection in Teacher Education. Towards Definition and Implementation. *Teaching and Teacher Education*. 11, Sayı 1.
- Kaplan, D.S., Rupley, W.H., Sparks, J., Holcomb, A. (2007). Comparing Traditional Journal Writing with Journal Writing Shared over E-mail List Serves as Tools for Facilitating Reflective Thinking: A Study of Preservice Teachers. *Journal of Literacy Research*. 39(3)
- Keskinkılıç, G. (2010). *İlköğretim 7. Sınıf Fen Ve Teknoloji Dersinde Uygulanan Yansıtıcı Düşünmeye Dayalı Etkinliklerin Bilimsel Süreç Becerilerinin Gelişimine Ve Başarıya Etkisi*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Konya.
- Kırnık, D. (2010). *İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinde Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Etkinliklerin Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Elazığ.
- Kızılkaya, G. (2009). *Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri İle Desteklenmiş Web Tabanlı Öğrenme Ortamlarının Problem Çözme Üzerine Etkisi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Kızılkaya, G. ve Aşkar, P. (2009). Problem Çözmeye Yönelik Yansıtıcı Düşünme Becerisi Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*. 34, Sayı 154.
- Koç, C. Yıldız, H. (2012). Öğretmenlik Uygulamasının Yansıtıcıları: Günlükler. *Eğitim ve Bilim*. 37(164)
- Köksal, N. (2006). *Yansıtıcı Düşünmenin Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulamalarına Katkıları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Köksal, N., Demirel, Ö. (2008). Yansıtıcı Düşünmenin Öğretmen Adaylarının Uygulamalarına Katkıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (34)
- Krech, D. Ve Grutchfield, R. (1965). *Sosyal Psikoloji, (Nazariyeler Ve Problemler)* (Çev. E. Güngör). İstanbul: Baha Matbaası.
- Meral, E. ve Semerci, Ç. (2009). Yeni İlköğretim İngilizce Programını Uygulayan Öğretmenlerin Eleştirel Ve Yansıtıcı Düşünceleri. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*. 8(1)
- Mewborn, D.S. (1999). Reflective Thinking Among Preservice Elementary Mathematics Teachers. *Journal of Research In Mathematics Education*. 30(33), 316-341.
- Norton, J. L. (1997). Locus of Control and Reflective Thinking in Preservice Teachers. *Education*. 117(3).
- Oruç, İ. (2000). *Effects of reflective teacher training program on teachers' perception of classroom environment and on their attitudes toward teaching profession*. Yüksek Lisans Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Roskos, K., Vukelich, C. ve Risko, V. (2011). Reflection and Learning to Teach Reading: a Critical Review of Literacy and General Teacher Education Studies. *Journal of Literacy Research*. 33(4)

- Semerci, Ç. (2007). Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (YANDE) Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*. 7(3)
- Semerci, N. ve Kılınc, H.H. (2010). İlköğretim Birinci Kademe ve İkinci Kademe Öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri (Elazığ İli Örneği). *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 9(1)
- Şahin, A. (2010). Türkçe Öğretmeni Adaylarına Öğretim Tekniklerinin Yansıtıcı Öğretim Etkinlikleriyle Öğretilmesinin Akademik Başarıya Etkisi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, (9)1, 28-33.
- Şahin, A. (2011). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimlerinin Çeşitli Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 10(37)
- Tekerek, M. Ve Polat, S. (2011). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *5th International Computer & Instructional Technologies Symposium*, 22-24 September 2011, Fırat University.
- Temizkan, M. (2008). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 6, Sayı 3.
- Tok, Ş. (2008a). Fen bilgisi dersinde yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarılarına ve fen bilgisi dersine yönelik tutumlarına etkisi. *İlköğretim Online*, 7(3), 557-568.
- Tok, Ş (2008b). Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Etkinliklerin Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarına, Performanslarına ve Yansıtımlarına Etkisi. *Eğitim ve Bilim*: 33(149)
- Tümekaya, S. ve Hurioglu, L. (2013). Öğretim Elemanlarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 22(1)
- Ünver, G. (2010). *Yansıtıcı Düşünme: Eğitimde Yeni Yönelimler*. (Ed: Özcan Demirel). Pegem Akademi Yay: Ankara.
- Wade, R.C. ve Yarbrough, D.B.(1996). Portfolios: A Tool for Reflective Thinking in Teacher Education. *Teacher and Teacher Education*. 12(1)
- Yıldırım, T. ve Pınar, A. (2015). Coğrafya öğretiminde yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretimin öğrenci başarısına ve öğrenmenin kalıcılığına etkisi. *Marmara Coğrafya dergisi*. (31)
- Yorulmaz, M. (2006). *İlköğretim I. Kademesinde Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünmeye İlişkin Görüş Ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi (Diyarbakır İli Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.

SUMMARY

Reflective thinking is regarded as one of the most important skills in teacher quality assessments. A teacher with reflective thinking capability is supposed to reflect certain characteristics; such as making reflections during teaching activities, having responsible about teaching activities, searching for theories and applications in order to improve teaching skills. Hence, self-development process is crucial for being a well trained teacher.

During a reflective thinking process, the teacher should make self-criticism in order to improve the teaching. In reflective thinking, early experiences are re-evaluated in consideration with new learning activities. Therefore, reflections are used to make new conclusions from past experiences and improve future activities.

Together with reflective thinking, teacher's attitude toward teaching proficiencies is another important qualification for the teacher effectiveness. Positive attitudes have positive effects on motivation, knowledge usage, and problem solving skills. Therefore, in order to improve teachers' attitudes towards teaching proficiencies, curriculum implementers are supposed to support the process with the help of a well designed teacher education curriculum.

In previous studies about reflective thinking, there is a lack of research seeking the relationship between reflective thinking and attitude, as well as other affective features. With regards to a better guidance on applications developing reflective thinking skills, it is crucial to determine which teacher features are related to the reflective thinking skills. Therefore, more research is needed to discover relations between reflective thinking and affective features of teachers. This study is designed to find out the relationship between reflective thinking and the attitudes towards teaching profession. Additionally, the level of reflective thinking tendency and the level of attitude towards profession, and the effects of gender and class level are studied. For this purpose, the following research questions are analyzed.

1. What is the level of preservice teachers' tendency towards reflective thinking and attitudes toward teaching profession?
2. Is gender a determinant for the tendency towards reflective thinking?
3. Is gender a determinant for the attitudes towards the teaching profession?
4. Does the field of study affect the tendency towards reflective thinking?
5. Does the field of study affect the attitudes toward teaching profession?
6. Is there any correlation between the current tendency of teacher candidates towards reflective thinking and their attitudes toward teaching profession?

In this research, the descriptive model is used both for the relational survey and the general survey. The study was performed with teacher candidates, who are the senior students of Necmettin Erbakan University Ahmet Kelesoglu Education Faculty. The survey papers were delivered to and collected from students during 2010-2011 Spring semester . Data was collected by using Reflective Thinking Tendency Scale for Teachers and Pre-service Teachers and Attitudes Toward Teaching Profession Scale. The analysis was performed by using t test, ANOVA and Pearson Corelation methods in the SPSS 12.0 software.

At the end of the research it is observed that preservice teachers have reflective thinking tendency. The scores of the reflective thinking tendencies of the female preservice teachers towards the male preservice teachers are relatively high. Additionally, it is observed that attitude scores of preservice teachers are at an average level, and there are no differences between female and male students with regards to attitudes of teaching profession.

Moreover, reflective thinking tendencies and attitudes toward teaching profession are differentiated with respect to branches. Calculated scores for the reflective thinking tendencies of english language teacher candidates are relatively higher than computer teacher candidates. Similarly, mathematics, science and preschool teacher candidates have significantly higher scores than computer

teacher candidates. Additionally, calculated scores for mathematics teacher candidates are significantly more than Turkish language teacher candidates. Based on these results, it is concluded that more researches are needed on the effect of every department for improving teacher candidate's reflective thinking skills.

Besides from the reflective thinking tendency scores, there is a meaningful and positive correlation between reflective thinking tendencies and attitudes toward teaching profession. It is observed that there is a meaningful positive correlation between attitude dimension 'love' and all dimensions of reflective thinking. On the other hand, there is a negative correlation between 'value' and 'open minded', and a positive correlation between 'value' and 'researcher'. Additionally, there is a positive correlation between 'adaptation' and certain reflective thinking dimensions such as 'open minded', 'continuous and intentional thinking', 'interrogative and effective teaching', 'teaching responsibility and science' and 'looking professional'.

In conclusion, this descriptive study indicates that there is a meaningful and positive correlation between reflective thinking tendency and attitude towards teaching profession, which provides significant information for teacher candidate education.